

Олена НІСХОДОВСЬКА

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності,

Нонна КОВАЛЬ

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності,

Подільський державний аграрно-технічний
університет,
м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД КРИЗИ

Функціонування підприємств (за різними видами діяльності) на будь яких етапах існування та розвитку - це процес адаптації до умов зовнішнього середовища. Ознака успішності діяльності організацій – це досягнення рівноваги внутрішніх характеристик із зовнішнім середовищем.

На сьогоднішній день, діагностика являє собою структурований процес постійного моніторингу за станом економічних процесів та явищ для своєчасного виявлення проблем функціонування суб'єкта господарювання та надання реальної оцінки його стану за прямими і непрямими ознаками. Процес спрямований на розробку напрямків, методів і заходів щодо усунення різних негативних причин та націлена на систематизацію та оптимізацію роботи всього підприємства.

За недостатнього управління інструментарієм діагностики економічних проблем імовірність утрати підприємством фінансової стійкості є дуже високою. Окрім того, сфери економічної діяльності характеризуються циклічним розвитком і є чутливими до змін макроекономічних умов, що зумовлює необхідність удосконалення існуючих методичних розробок із розвитку інструментарію антикризової діагностики.

Існує декілька методичних підходів до проведення діагностики діяльності підприємства, що відрізняються інструментарієм і заснованих на структуруванні, виявленні головної ланки, встановлення причинно-наслідкових

зв'язків і взаємозалежностей , узагальненні (синтезі) отриманих результатів. Методика проведення діагностики діяльності підприємства включає сукупність конкретних методів (прийомів), способів виконання техніко-економічного аналізу.

Слід зазначити, що зазвичай організації використовують не один, а сукупність методів аналізу. Які в свою чергу, засновані на наступній методиці:

- ✓ встановлення меж і тимчасових інтервалів аналізу;
- ✓ визначення основних критеріїв;
- ✓ виявлення і оцінка динаміки основних показників;
- ✓ фіксація факторів і облік їх впливу на динаміку основних показників;
- ✓ оцінка загального стану діяльності підприємства і дослідження причин його зміни за аналізований період.

Ефективність функціонування кожного підприємства залежить насамперед від того, чи відповідають або не відповідають управлінські рішення реальному стану ринкового середовища господарювання (з урахуванням власного потенціалу підприємства). Базою для обґрунтування і прийняття оптимальних управлінських рішень має бути діагностика ефективності діяльності підприємства. У ході діагностики всі сфери діяльності підприємства аналізуються та оцінюються з позицій досягнення кращого економічного результату за рахунок оптимально ефективного (у тому числі і з погляду ліквідності, уникнення ризику банкрутства) використання наявних ресурсів, передусім фінансових.

Отже, за допомогою діагностичних процедур можна всебічно проаналізувати економічну діяльність підприємств, а також виявити перспективи його розвитку. За результатами діагностики формується системне бачення керівництвом підприємства проблемних областей , що дозволяє оцінити поточний стан і тенденції розвитку комерційної, виробничої , фінансової складових діяльності підприємства, визначити слабкі місця в управлінні, розставити «по місцях» проблеми, з'ясувати причини і джерела їх виникнення, встановити пріоритети в роботі з проблемами підприємства, оцінити можливі варіанти розв'язання цих проблем з прогнозом можливих результатів, виробити

попередні рекомендації з розробки стратегії розвитку підприємства на середньострокову або довгострокову перспективу.

Список використаних джерел

1. Kataev, Bulysheva, L., Emelyanenko, A. & Bi, Z. Enterprise Diagnostics for Evaluation of Enterprise Business Processes. *Journal of Industrial Integration and Management*. 2016. Vol. 01, No. 02. 1650008. Doi: <https://doi.org/10.1142/S2424862216500081>.
2. Коваленко В. В. Теоретичні підходи у визначенні сутності діагностики підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. *Економічні науки*. 2016. № 2(1). С. 17-20.
3. Краля В.Г. Використання інструментарію управлінської діагностики для прийняття ефективних управлінських рішень. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 85–92..
4. Мулик Т. О. Роль економічної діагностики в діяльності підприємства. *Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу: тези виступів Міжнар. наук. конф. Житомир. Житомир, 2017. С. 343–345.*